

Na osnovu člana 8 stav 3 Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list CG", br. 14/07 i 4/08, u daljem tekstu: Zakon), člana 2 stav 1 Pravilnika o izradi smjernica za analizu rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list RCG", br.20/09), Savjet Agencije za nadzor osiguranja, na sjednici od 2011. godine donio je

PREDLOG

SMJERNICE

za analizu rizika pranja novca i finansiranja terorizma u društvima za osiguranje

Član 1

Ovim smjernicama utvrđuje se bliža sadržina akata poslovne politike društava za osiguranje, koja se bave poslovima životnog osiguranja i djelova stranih društava za osiguranje bez svojstva pravnog lica, koja se bave poslovima životnih osiguranja u Crnoj Gori (u daljem tekstu: obveznici), kojima obveznici uređuju upravljanje rizikom pranja novca finansiranja terorizma, analizu rizika po tom pitanju, procedure sa klijentima u zavisnosti od kategorije rizika u koju ga obveznik svrsta, kao i druge procedure iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma potrebne za svođenje ovog rizika na najmanju mjeru.

Dužnosti obveznika

Član 2

Obveznik je dužan da donese interni akt poslovne politike kojim će urediti sljedeće aktivnosti:

- izradu analize rizika pranja novca i finansiranja terorizma, kojom će utvrditi područja poslovanja koja su, s obzirom na mogućnost pranja novca ili finansiranja terorizma, više ili manje kritična, odnosno samostalno utvrđivati druge rizike u poslovanju,
- definisanje i način sprovođenja mjera za suzbijanje rizika pranja novca i finansiranja terorizma,
- imenovanje lica ovlašćenog za sprovođenje mjera u cilju suzbijanja rizika pranja novca i finansiranja terorizma i neometano odvijanje aktivnosti tog lica,
- program za vršenje obuke zaposlenih, a naročito ovlašćenog lica kako bi se adekvatno izvršavale aktivnosti propisane Zakonom i ovim smjernicama,
- prikupljanje podataka na način propisan Zakonom i ovim smjernicama,
- izvještavanje nadležnog organa na način propisan Zakonom,
- procjenu procedura za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma koje sprovode posrednici odnosno zastupnici u osiguranju, sa kojima obveznik saraduje,
- postupanje sa podacima o klijentima u postupku identifikacije, pregleda i praćenja a na osnovu kojih se utvrđuje identitet i faktor rizika klijenta,
- postupanje sa podacima o transakcijama tokom poslovnog odnosa sa klijentom a naročito onih za koje postoji sumnja da odgovaraju vrsti posla i rizika klijenta i informacijama o tom klijentu,

- vođenje evidencija na način propisan Zakonom.

Akt iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan dostaviti Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija), zajedno sa pratećom odlukom odbora direktora, u roku od 15 dana od dana usvajanja.

Imenovanje ovlašćenog lica

Član 3

Obveznik je dužan da, nakon usvajanja internih procedura iz člana 2 ovih smjernica, bez odlaganja imenuje lice (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) čija će obaveza biti prikupljanje podataka propisanih Zakonom i ovim smjericama, kao i izvještavanje Uprave za sprječavanje pranja novca (u daljem tekstu: Uprava) u skladu sa Zakonom.

Podaci o ovlašćenom licu i licu koje zamjenjuje ovlašćeno lice, kao i o promjeni tih lica, dostavljaju se Agenciji u roku od 15 dana od dana donošenja odgovarajuće odluke.

Obveznik internim aktom iz člana 2 ovih smjernica imenuje lice koje će se baviti poslovima iz stava 1 ovog člana kao zamjenik ovlašćenog lica, za slučaj spriječenosti ovlašćenog lica da na propisan način obavlja te poslove.

Ovlašćeno lice i njegov zamjenik moraju biti lica koja ispunjavaju uslove iz člana 36 Zakona.

Obveznik je dužan da licima iz st. 1 i 2 ovog člana obezbijedi redovno obučavanje i usavršavanje za poslove i zadatke koje obavljaju, kao i odgovarajuće prostorne i tehničke kapacitete za rad.

Interna revizija obveznika kvartalno ocjenjuje osposobljenost obveznika da vrši aktivnosti u cilju sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, i taj nalaz čini dio kvartalnog izvještaja interne revizije koji usvaja odbor direktora.

Mjere identifikacije, pregleda i praćenja

Član 4

Mjere identifikacije, pregleda i praćenja klijenta, odnosno transakcija izvršenih tokom trajanja poslovnog odnosa sa klijentom vrše se na način propisan Zakonom i ovim smjericama, i vrše se naročito u sljedećim situacijama:

- 1) prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom;
- 2) prilikom jedne ili više povezanih transakcija u vrijednosti od 15.000€;
- 3) kada postoji sumnja u tačnost ili vjerodostojnost pribavljenih podataka o identifikaciji klijenta;
- 4) kada u vezi transakcije ili klijenta postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca i finansiranju terorizma.

Prilikom preduzimanja mjera identifikacije, pregleda i praćenja, obveznik je dužan da uzme u obzir naročito sljedeće kriterijume:

1. opšte kriterijume na osnovu kojih se klijent, poslovni odnos, proizvod ili transakcija svrstava kao više ili manje rizična za pranje novca ili finansiranje terorizma,
2. kriterijume za ocjenu rizičnosti klijenta, odnosno njegovih ključnih poslovnih aktivnosti u smislu pranja novca ili finansiranja terorizma, uključujući ocjenu vjerovatnoće da se njegovo poslovanje može zloupotrijebiti za pranje novca ili finansiranje terorizma,
3. kriterijume za upravljanjem rizikom pranja novca i finansiranja terorizma kojima obveznik raspolaže.

Pri preduzimanju ovih kriterijuma obveznik je dužan da se pridržava sljedećih uputstava:

1. klijent se svrstava u kategoriju rizičnosti na osnovu utvrđenih faktora rizičnosti, navedenih u članu 5 ovih smjernica;
2. u slučaju da, nakon prikupljanja potrebnih podataka, obveznik procijeni da postoji visok rizik pranja novca i finansiranja terorizma, obveznik može u kategoriju visokog rizika svrstati i onog klijenta, transakciju ili poslovni odnos koji bi, po faktorima iz člana 6 ovih smjernica, spadao u kategorije nižeg rizika;
3. pri određivanju kategorije rizičnosti, klijent, poslovni odnos, proizvod ili transakcija, koji bi, po faktorima iz člana 6 ovih smjernica, spadao u kategoriju visoko rizičnih, ne mogu biti klasifikovani u one srednjeg ili niskog rizika;
4. u slučaju kada se transakcija obavlja preko posrednika, obveznik je dužan da preduzme mjere propisane članom 28 Zakona.

Faktori rizika

Član 5

Faktorima rizika obveznik će smatrati sljedeće slučajeve, u cilju utvrđivanja prihvatljivosti klijenta i utvrđivanja njegovog profila rizičnosti:

- a. država porijekla klijenta, država porijekla većinskog vlasnika, odnosno stvarnog vlasnika klijenta, je na listi država koje nedovoljno primjenjuju FATF preporuke (Financial Action Task Force) ili koje se po ocjeni domaćih nadležnih organa smatraju rizičnim;
- b. država porijekla lica koja s klijentom obavlja transakcije, bez obzira na to gdje se ta država nalazi, je na listama iz tačke a. ovog stava;
- c. klijent, većinski vlasnik odnosno stvarni vlasnik klijenta, ili lica koja s klijentom obavljaju transakcije, su lica prema kojima su sprovedene prinudne mjere radi uspostavljanja međunarodnog mira i sigurnosti u skladu s rezolucijama Vijeća bezbjednosti Ujedinjenih nacija;
- d. nepoznat ili nejasan izvor sredstava klijenta, odnosno sredstva čiji izvor klijent ne može dokazati;
- e. slučajevi kad postoji sumnja da klijent ne postupa za svoj račun, odnosno da postupa po nalogu ili uputstvima trećeg lica;
- f. neuobičajeni put transakcije, pogotovo ako se uzme u obzir njen osnov, iznos i način izvršenja, svrha otvaranja računa, kao i djelatnost klijenta, ukoliko klijent obavlja privrednu djelatnost;
- g. slučajevi u kojima postoje indicije da klijent obavlja sumnjive transakcije;
- h. klijent je politički eksponirano lice na način propisan Zakonom;
- i. rizičnost drugih lica povezanih sa klijentom;
- j. specifičnost poslova koje klijent obavlja;

- k. prisusutnost lijenata pri sklapanju poslovnog odnosa;
- l. problemi sa identifikacionim dokumentima ili dodatnom dokumentacijom.

Pored faktora rizika iz stava 1 ovog člana, obveznik može internim aktom iz člana 2 ovih smjernica proširiti listu drugim faktorima, ili bliže pojasniti odnosno obrazložiti situacije iz prethodnog stava ovog člana, po sopstvenoj ocjeni postojanja rizičnosti u određenim segmentima svog poslovanja.

Kategorije rizika

Član 6

Obveznik svrstava klijenta u jednu od sljedećih kategorija:

- a) visoko rizični;
- b) prosječno rizični;
- c) nisko rizični.

Visoko rizičnim klijentima smatraju se lica koja ispunjavaju:

- uslov iz člana 5 stav 1 tač. a., b., c. i h ovih smjernica, ili
- dva ili više uslova iz člana 5 stav 1 tač. d., e., f., g., i., j., k. ili l.

Prosječno rizičnim klijentima smatraju se klijenti koji se, po odredbama stava 2 ovog člana, ne mogu svrstati u klijente visokog rizika, i prema njima obveznik preduzima uobičajene mjere pregleda i praćenja propisane Zakonom.

Izuzetno od prethodnog stava ovog člana, prosječno rizičnim klijentima obveznik može smatrati i lica koja ugovor o osiguranju zaključuju preko zastupnika, pri čemu moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- da društvo za osiguranje zahtijeva kopije dokumenata koje je zastupnik prikupio,
- da prva uplata premije, odnosno prva rata premije bude preko računa klijenta na račun zastupnika.

Klijentima niskog rizika smatraju se:

- državni organi, organi lokalne samouprave i druga lica koja vrše javna ovlašćenja;
- lica koja po propisu Ministarstva finansija predstavljaju nizak rizik za pranje novca i finansiranja terorizma;
- društva čije su hartije od vrijednosti uvrštene u trgovinu u državama koje su članice EU ili drugim državama u kojima se na berzama primjenjuju standardi EU;
- lica iz člana 4 stav 1 tač. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9 Zakona, sa sjedištem u EU ili u državi sa liste koju utvrđuje Ministarstvo finansija.

Pored uslova za svrstavanje u kategorije rizičnosti iz stava 1 ovog člana, obveznik može internim aktom propisati strožije uslove za svrstavanje klijenata u kategoriju prosječnog, odnosno visokog rizika.

Utvrđivanje kategorije rizičnosti

Član 7

Obveznik vrši kategorisanje klijenta, poslovnog odnosa, proizvoda ili transakcije po stepenu rizičnosti, nakon sprovođenja sljedećih postupaka:

1. utvrđivanja identiteta, odnosno istovjetnosti klijenta sa prikupljenim podacima potrebnim za pripremu ocjene rizičnosti;
2. ocjene dostavljenih podataka u smislu postojanja faktora rizičnosti za pranje novca ili finansiranje terorizma;
3. ocjene potrebe za dodatnim podacima, i njihove analize, ukoliko se ocijeni da je njihovo dostavljanje neophodno.

Za utvrđivanje kategorije rizičnosti obveznik koristi i liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija koje utvrđuje nadležni organ, pri čemu naročito obraća pažnju na sljedeće situacije:

1. plaćanje velikih iznosa premija osiguranja;
2. zahtjev korisnika osiguranja da se novac od osiguranja ili povraćaj premija osiguranja isplati u gotovini u slučaju da je u pitanju veliki iznos;
3. veliki iznosi osiguranja za više polisa osiguranja, koje su sklopljene u kraćem vremenskom period, plaćaju se u gotovini;
4. postoji sumnja da su polise osiguranja, koje su sklopljene u kraćem vremenskom period, plaćaju se u gotovini;
5. postoji sumnja da su polise osiguranja zaključene na lažna imena, na imena drugih lica ili su prijavljene lažne adrese;
6. jedno lice je vlasnik većeg broja polisa kod različitih osiguravajućih društava, naročito ukoliko su ugovori o osiguranju sklapani u kraćem vremenskom period;
7. vlasnik polise vrši izmjene ugovora o osiguranju zahtijevajući polisnu sa većom premijom ili da sa mjesečnog plaćanja pređe na godišnje ili paušalno plaćanje premija, što ne korenspodira sa njegovim imovinskim stanjem;
8. otkazivanjem polise osiguranja ubrzo nakon sklapanja ugovora o osiguranju, posebno kada se radi o polisi sa visokom premijom;
9. klijent zahtjeva da nadoknada iz osiguranja, novac koji potražuje po osnovu nadoknade u slučaju otkazivanja polise ili preplaćeni iznos premije osiguranja bude isplaćen trećoj strani ili transferisan na račun fizičkog ili pravnog lica na teritoriji države u kojoj se ne primjenjuju strogi standardi u oblasti sprječavanja pranja novca ili u kojoj su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;
10. klijent prihvata nepovoljne uslove u ugovoru o osiguranju s obzirom na njegovo zdravstveno stanje ili starosno doba;
11. firme koje su vlasnici polisa osiguranja u ime zaposlenih radnika plaćaju neobičajeno velike premije osiguranja ili otkazuju polise u veoma kratkom periodu od datuma sklapanja ugovora o osiguranju;
12. firme kupuju polise životnog osiguranja za zaposlene, a broj zaposlenih je manji od broja kupljenih polisa;
13. ugovor o osiguranju sklapa lice koje se bavilo nezakonitim aktivnostima u prošlosti ili ugovor o osiguranju sklapa lice koje se sa takvim licem može na neki način povezati;

14. ugovarač osiguranja ili osiguranik insistira na tajnosti transakcije, tj. da se iznos premije osiguranja ili suma osiguranja ne prijavi Upravi, uprkos činjenici da je to zakonska obaveza osiguravača.
15. klijent molbom ili podmićivanjem pokušava da ubijedi službenike osiguravajućeg društva da protivno Zakonu zastupa njegove interese;
16. veliki ili neuobičajeni odštetni zahtjevi, odnosno zahtjevi čiji se osnov ne može sa sigurnošću utvrditi;
17. rok trajanja polise životnog osiguranja je kraći od tri godine.

Postupak iz stava 1 ovog člana sprovodi se popunjavanjem odgovarajućeg obrasca koji sadrži propisane podatke, od strane klijenta, kao i prikupljanjem druge dokumentacije, u originalu ili ovjerenj kopiji, i analizom podataka prikupljenih na prethodno opisani način od strane službenog lica obveznika.

Nakon sprovođenja postupaka iz stava 1 ovog člana, klijent se svrstava u neku od kategorija rizika, nakon čega se donosi odluka o mogućnosti sklapanja poslovnog odnosa.

U slučaju ocjene visoke rizičnosti klijenta, obveznik utvrđuje prihvatljivost klijenta i može odbiti da zaključi ugovor sa klijentom u odnosu na kojeg je utvrđeno postojanje nekog od gore navedenih rizika.

Obveznik takođe može usloviti zaključenje ugovora, odnosno produženje već zaključenog ugovora ispunjenjem posebnih dodatnih uslova utvrđenih internim aktom obveznika.

Obveznik će internim aktom propisati uslove pod kojima službena lica imaju obavezu da odbiju sklapanje poslovnog odnosa, odnosno vršenje transakcije sa klijentom, odnosno slučajeve u kojim moraju imati pismenu saglasnost nadređenog lica.

Praćenje poslovnih aktivnosti

Član 8

U postupku praćenja poslovnog odnosa sa klijentom, obveznik ponovo provjerava osnovanost početne ocjene rizičnosti klijenta ili poslovnog odnosa, i u slučaju potrebe određuje novu ocjenu rizičnosti (naknadno utvrđivanje rizičnosti).

Praćenje iz stava 1 ovog člana izvodi se:

- kod prosječno rizičnih klijenata - jednom godišnje, odnosno pri promjeni korisnika ili pri bilo kakvoj promjeni ugovora;
- kod visoko rizičnih klijenata - najmanje jednom godišnje, a češće po procjeni obveznika;
- kod nisko rizičnih klijenata - provjera da li su podaci, na osnovu kojih je klijent svrstan u ovu kategoriju, ostali isti.

Pri naknadnom utvrđivanju rizičnosti, obveznik je dužan da naročito vodi računa o sljedećim okolnostima:

1. bitnim promjenama okolnosti na kojima se zasniva ocjena rizičnosti klijenta ili poslovnog odnosa, odnosno promjenama okolnosti koje su bitno uticale na svrstavanje određene stranke ili poslovnog odnosa u određenu kategoriju rizičnosti;
2. razlozima za sumnju u istinitost podataka na osnovu kojih je donešena ocjena rizičnosti klijenta ili poslovnog odnosa;
3. nepodudaranju podataka dobijenih u ponovnoj kontroli sa početnim podacima.

U slučaju postojanja jedne ili više okolnosti iz prethodnog stava ovog člana obveznik može razvrstati klijenta u kategoriju veće rizičnosti.

Izuzetak od obaveze pregleda i praćenja klijenta

Član 9

Izuzetno od člana 4 ovih smjernica, pregled i kontrola klijenta se ne moraju vršiti prilikom zaključivanja ugovora životnog osiguranja:

- kod kojih pojedinačna rata premije ili više rata premije osiguranja, koje treba platiti u jednoj kalendarskoj godini, ukupno ne prelazi iznos od 1.000,00 €
- ako plaćanje jednokratnih premija ne prelazi iznos od 2.500,00 € godišnje
- sa klijentom niskog rizika u skladu sa ovim smjernicama.

Identifikacija klijenta

Član 10

Obveznik je dužan da utvrdi identitet klijenta i prikupi podatke o klijentu i transakciji (u daljem tekstu: identifikacija) na način propisan Zakonom prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a izuzetno i nakon toga, ali nakasnije do momenta kada bi osiguranik po polisi mogao da ostvari svoja prava.

Dokumenta na osnovu kojih se utvrđuju podaci potrebni za identifikaciju ne smiju biti starija od tri mjeseca.

U slučajevima ozbiljne sumnje u identitet korisnika, ili u slučajevima kada korisnik može biti procijenjen kao visoko rizičan, obveznik će provjeru identiteta izvršiti pribavljanjem propisno ovjerene pismene izjave klijenta.

Ako i pored mjera preduzetih radi identifikacije klijenta, odnosno stvarnog vlasnika klijenta koji je pravno lice, to nije moguće sa sigurnošću utvrditi, obveznik može odbiti zaključivanje takve transakcije.

Identitet fizičkog lica i podaci o transakciji

Član 11

Identitet klijenta-fizičkog lica obveznik utvrđuje uvidom u ličnu ispravu klijenta izdatu od strane nadležnog državnog organa (lična karta, putna isprava ili druga javna isprava na osnovu koje se nesumnjivo može utvrditi identitet fizičkog lica), uz njegovo prisustvo, kojom prilikom se prikupljaju sljedeći podaci:

- ime i prezime, datum i mjesto rođenja, prebivalište, odnosno boravište tog lica;
- broj ličnog dokumenta i mjesto izdavanja, naziv organa koji je izdao ličnu ispravu;

- jedinstveni matični broj fizičkog lica koje otvara račun, uspostavlja poslovnu saradnju, ili vrši transakciju, odnosno za koje se otvara račun, uspostavlja poslovna saradnja ili vrši transakcija;
- ime i prezime, datum i mesto rođenja, prebivalište, broj ličnog dokumenta i mjesto izdavanja, kao i matični broj punomoćnika, ukoliko se poslovni odnos sklapa na takav način;
- vrstu i namjenu transakcije;
- datum uspostavljanja poslovne saradnje;
- datum i vrijeme vršenja transakcije;
- vrijednost i način vršenja transakcije;

U slučaju zaključenja ugovora preko posrednika, odnosno zastupnika, društvo za osiguranje će pribaviti dokumenta koja je posrednik/zastupnik prikupio, i zahtijevaće da prva uplata premije, odnosno prva rata premije bude preko računa klijenta.

Identitet pravnog lica i podaci o transakciji

Član 12

Identitet klijenta–pravnog lica obveznik utvrđuje uvidom u original ili ovjerenu kopiju isprave iz Centralnog registra Privrednog suda (u daljem tekstu: CRPS) ili drugog odgovarajućeg javnog registra, koju u ime pravnog lica zastupnik podnese, a naročito je dužan da utvrdi sljedeće podatke:

- 1) naziv, adresu sjedišta i matični broj pravnog lica koje uspostavlja poslovni odnos ili za koje se uspostavlja poslovni odnos ili vrši transakcija;
- 2) lično ime, prebivalište, odnosno boravište, datum i mjesto rođenja i matični broj zastupnika ili ovlašćenog lica pravnog lica, koje za pravno lice ili drugo lice građanskog prava zaključuje poslovni odnos ili vrši transakciju, kao i broj i naziv organa koji je izdao ličnu ispravu;
- 3) namjenu i pretpostavljenu prirodu poslovnog odnosa, uključujući informaciju o djelatnosti klijenta;
- 4) datum i vrijeme izvršenja transakcije;
- 5) iznos transakcije i valuta u kojoj je transakcija izvršena;
- 6) namjena transakcije i lično ime i prebivalište, odnosno boravište, odnosno firma i sjedište lica kojem je namijenjena transakcija;
- 7) način izvršenja transakcije;
- 8) podatke o izvoru imovine i sredstava, koji su ili će biti predmet poslovnog odnosa ili transakcije;
- 9) postojanje razloga za sumnju o pranju novca ili finansiranja terorizma.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana, u situacijama iz člana 4 stav 1 ovih smjernica obveznik je dužan i da pribavi sljedeće podatke o stvarnom vlasniku pravnog lica:

- lično ime, adresu prebivališta ili boravišta stvarnog vlasnika,
- datum i mjesto rođenja stvarnog vlasnika pravnog lica,

- podatak o kategoriji lica u čijem je interesu osnivanje i djelovanje pravnog lica ili sličnog pravnog subjekta stranog prava, u slučaju iz člana 19 stav 3 tačka 2 Zakona.

Ako obveznik prilikom utvrđivanja i provjere identiteta pravnog lica posumnja u istinitost dobijenih podataka ili vjerodostojnost isprava i druge poslovne dokumentacije iz koje su uzeti podaci, dužan je da od zastupnika ili ovlašćenog lica prije uspostavljanja poslovnog odnosa ili izvršenja transakcije pribavi i pisanu izjavu.

Identitet zastupnika

Član 13

Prilikom zasnivanja poslovnog odnosa ili preduzimanja transakcije od strane zastupnika ili ovlašćenog lica (punomoćnika), obveznici su obavezni da izvrše identifikaciju ovlašćenog lica (zastupnika, punomoćnika) i klijenta u čije se ime i za čiji račun otvara račun ili obavlja transakcija i to isključivo na osnovu ličnih ili drugih javnih isprava i to:

- isprava koju je u propisanom obliku izdao državni organ u granicama svoje nadležnosti, odnosno ustanova i drugo pravno lice u okviru Zakonom povjerenog javnog ovlašćenja i
- pisanog ovlašćenja – punomoćja, ovjerenog od strane notara, konzulata, suda ili organa državne uprave.

Ukoliko posumnja u istinitost dobijenih podataka prilikom utvrđivanja i provjere identiteta zastupnika, obveznik pribavlja pisanu izjavu, a naročito u slučajevima kada je:

- pismeno ovlašćenje (punomoćje) dato licu koje očigledno nema dovoljno bliske veze (npr. rodbinske, poslovne i sl.) sa klijentom da bi obavljalo transakcije koristeći se računom klijenta;
- kad je finansijsko stanje klijenta poznato, a transakcija koju namjerava da izvrši ne odgovara tom finansijskom stanju;
- kad tokom poslovnih odnosa sa klijentom uoče neke neuobičajene transakcije.

Politički eksponirana lica

Član 14

Obveznik je dužan da uspostavi adekvatne procedure kako bi utvrdio da li je potencijalni klijent ili stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice, u smislu člana 27 Zakona.

U svrhu utvrđivanja politički eksponiranih lica, obveznik koristi sljedeće izvore:

- a) obrazac koji popunjava klijent;
- b) informacije prikupljene iz javnih izvora;
- c) informacije dobijene uvidom u baze podataka koje uključuju spiskove politički eksponiranih lica (*World Check PEP List*, Internet, itd).

Postupak utvrđivanja bliskih saradnika politički eksponiranih lica primjenjuje se ukoliko je odnos sa saradnikom javno poznat ili ukoliko obveznik ima razloge da smatra da takav odnos postoji.

Prije upostavljanja poslovnog odnosa sa politički eksponiranim licem, lice koje sklapa poslovni odnos dužno je da:

- pribavi podatke o izvoru sredstava i imovine koji su predmet poslovnog odnosa, odnosno transakcije, iz ličnih i drugih isprava koje podnese klijent, a ako propisane podatke nije moguće pribaviti iz podnesenih isprava, podaci se pribavljaju neposredno iz pisane izjave klijenta;
- pribavi pisanu saglasnost od neposredno pretpostavljenog lica prije uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom.

Saglasnost iz stava 3 alineja 2 daje se u pisanoj formi, u pismenoj ili elektronskoj formi, i nije je potrebno dalje tražiti za preduzimanje svake pojedinačne transakcije u ime i za račun klijenta.

Nakon uspostavljanja poslovnog odnosa sa politički eksponiranim licem, članovima njegove uže porodice i bliskim saradnicima, obveznik je dužan da vodi posebnu evidenciju o ovim licima i transakcijama koje se preduzimaju u ime i za račun ovih lica.

Službeno lice obveznika dužno je da sa posebnom pažnjom prati sve poslovne aktivnosti koje kod njega obavlja politički eksponirano lice, i u slučaju da ocijeni da su se promijenile okolnosti u vezi sa uobičajenim poslovnim aktivnostima klijenta, o tim transakcijama obavijesti ovlašćeno lice u najkraćem mogućem roku.

Obveznici redovno ažuriraju svoje liste politički eksponiranih lica, i mogu ih proširiti i na one klijente koji u vrijeme zasnivanja poslovnog odnosa nijesu bili politički eksponirana lica u smislu Zakona.

Sa liste politički eksponiranih lica obveznik može brisati samo lica kojima je prošlo najmanje godinu dana od dana prestanka funkcije, odnosno statusa na osnovu kog su uvršteni na ovu listu.

Podatke o politički eksponiranim licima obveznici vode u elektronskom obliku.

Vođenje evidencija i dostavljanje podataka

Član 15

Obveznik, odnosno ovlašćeno lice obveznika dužan je da vodi evidencije i prikuplja podatke i dokumentaciju o svim klijentima, drugim licima i transakcijama u vezi sa aktivnostima preduzetim na osnovu Zakona i ovih smjernica u pisanoj i elektronskoj formi, i da iste čuva najmanje deset godina od dana izvršenja transakcije ili okončanja poslovne saradnje.

Podatke o transakcijama za koje postoji sumnja da ukazuju na pranje novca ili finansiranje terorizma, do kojih dođe u obavljanju svoje djelatnosti, obveznik bez odlaganja dostavlja Upravi.

Obveznik će omogućiti Agenciji za nadzor osiguranja pristup svim podacima, informacijama i dokumentaciji prikupljenim u postupku uspostavljanja i praćenja poslovnih odnosa sa klijentima.

Zaštita podataka

Član 16

Obveznik je dužan da internim aktom uredi postupak zaštite podataka u skladu sa članom 80 Zakona, kao obavezu svih zaposlenih da sa podacima do kojih dođu u obavljanju djelatnosti, postupaju u skladu sa zakonskim odredbama.

Član 17

Ove smjernice stupaju na snagu osmog dana od dana dostavljanja obveznicima.

SAVJET AGENCIJE

Veselin Popović